

Selim, Edison'la Ampulün İcadı Yolculuğunda

Edison'un Çocukluğuna Yolculuk

Edison'un Gençliğine Yolculuk

Edison'un Araştırma Merkezine Yolculuk

Selim'in Edison Sunumu ve Laboratuvarı

Bu Kitapta Geçen Bazı Kelimelerin

Anlamlarını Merak Ediyorsan...

Selim, Edison'la Ampulün İcadı Yolculuğunda

Selim okuldan gelmişti. Üstünü çıkarıp ev giysilerini giydi. Ellerini ve yüzünü güzelce yıkadı. Sonra mutfığa geçti. Anne ve babası akşam yemeği için kendisini bekliyordu. Annesi, Selim'e en sevdiği yemeklerden yapmıştı: **MAKARNA VE YEŞİL FASULYE.**

Yemek yerken babası,

"Selim, dönem ödevin için hangi projeyi seçeceksin, karar verdin mi?" diye sordu.

"Hayır, babacığım.
Henüz karar veremedim.
Belki motorlu makineler
üzerine bir çalışma yaparım.
Ama bu konuda da kararsızım."

"Bence ileride üzerinde çalışmak isteyeceğin bir konu seç oğlum. Çünkü bu ödevler en iyi olduğunuz alanları deneyimlemeniz için var" dedi annesi.

“Tamam anneciğim. Merak ettiğim bir konu üzerine çalışacağım.”

“Bu arada hafta sonu dedenlere gideceğiz. Bahçedeki elmalar olgunlaşmış. Toplamak için yardım edeceğiz.”

“Tamam babacığim. Dedeme seve seve yardım ederim.”

Selim, annesi ve babası yemeğe devam ettiler. Bir an her yer karanlığa büründü.

“ELEKTRİKLER GİTTİ” dedi babası.

“Aaa ne yapacağız şimdi? Fener de kilerde kaldı, bu karanlıkta gidip bulamayız” dedi annesi.

“Mum yakalım” dedi babası ve el yordamıyla masadan kalktı. Çekmecelerin birinden mum çıkardı ve çakmakla yaktı. Mumun verdiği ışık biraz olsun karanlığı aydınlattı.

“Elektrikler gelene kadar **MUMLA** idare edelim” dedi babası.

“Evet,” dedi annesi. “Hadi yemeğe devam edelim. Bu aydınlık bize yeter.”

Mum ışığında yemeklerini yemeye devam ettiler. Ama Selim’in aklına bir soru takılmıştı:

**“Ampulün olmadığı
zamanlarda insanlar
nasıl yaşıyordu?”**

“Baba,” dedi Selim. “Bir şey sorabilir miyim?”

“Tabii ki oğlum, sorabilirsin.”

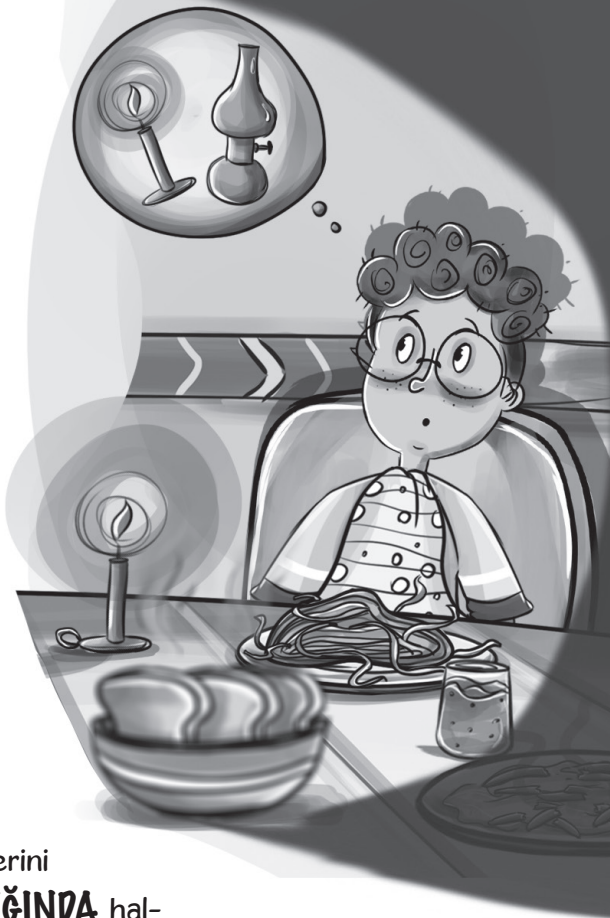
“Ampulün icat edilmediği zamanlarda insanlar karanlıkta nasıl yaşıyordu?”

“Mum ya da gaz lambası kullanarak oğlum. Ama ampul icat edilmeden önce insanlar bizler gibi geceleri uzun süre oturmazlardı. Önemli ihtiyaçlarını karşılayıp hemen uyurlardı. Bütün işlerini gündüz **GÜNEŞ IŞIĞINDA** hal-

letmek zorundaydılar. Bu yüzden günü iyi değerlendirmeleri gerekiyordu.”

“Peki, akşam çalışmak zorunda olanlar ne yapıyordu? Ya da ödevini yapmak zorunda olan çocuklar... Onlar ne yapıyordu?”

“Akşam çalışmıyordu insanlar, çocuklara da akşam için ödev verilmiyordu” dedi annesi.

Selim, duydukları karşısında oldukça şaşırdı. Ampulün icadı bütün bir hayatı değiştirmişti. Güneş battığında insanların karanlıkta kalması çok zor bir durumdu.

Ampulün icadıyla ilgili sorular kafasını karıştırmaya başladı. **“BİLİM NOTLARI”** adlı defterine bu konu üzerine bir şeyler yazabilirdi. Önce kısa bir araştırma yapması gerekiyordu. Ama elektriklerin gelmesini beklemeliydi. Karanlık nedeniyle ne odasına çıkabildi ne de kitap okuyabildi. Selim, böylelikle ampulün ne kadar önemli bir icat olduğunu bir kez daha anladı.

Yemek bittikten sonra masadan kalkmadılar. Annesi ve babası çocukluk hatıralarını anlattılar. Dedesinin gençlik zamanlarından bahsettiler. Selim, anlatılanları **MUM IŞIĞINDA** keyifle dinledi. Bir müddet sonra uykusu gelmeye başladı. Normal şartlarda bu saatte asla uykusu gelmezdi.

**Selim, karanlıkta insanların
uykularının kolay bir şekilde
geldiğini de anladı.**

Uyumamak için kendini zor tutuyordu ancak daha fazla dayanamadı, masada anne ve babasının anlattığı hikâyeleri dinlerken uyuşakaldı.

Sabah uyandığında yatağındaydı. Anne ve babası gece onu yatağına taşımışlardı.

Kalktı ve pencereden dışarıya baktı. Güneş yeni doğuyordu. Aslında bu kadar erken kalkmazdı. Ampul ışığının

olmadığı bir gecede hem erkenden yatmıştı hem de çok erken kalkmıştı.

“AMPULÜN VARLIĞI İNSANLAR İÇİN NE KADAR ÖNEMLİYMİŞ” dedi kendi kendine.

Hazırlanıp okula gitti. Okulda arkadaşlarına geceleyin olanları anlattı. Daha sonra ödevinin konusunu açıkladı:

“Arkadaşlar, sanırım dönem sonu proje ödevimin konusuna karar verdim.

**Ampulün icadı
üzerine çalışacağım.”**

Arkadaşları, “Çok güzel bir konu bulmuşsun” dediler.

Selim, o gün ders arasında okulun kütüphanesine gitti.
Görevliye:

“Merhaba, kolay gelsin.”

“Teşekkür ederim, genç adam. Size nasıl yardımcı olabilirim?”

“Ben ampulün icadıyla ilgili **KAYNAK KİTAPLAR** rica ediyorum, bana yardımcı olabilir misiniz acaba?” diye sordu.

“Tabii ki,” dedi görevli. “Siz biraz bekleyin, bazı kitapları getireyim.”

Selim, kitapların gelmesini beklerken kütüphanedeki raflara bakındı.

Yüzyıllardır insanlar bilgi ve deneyimlerini kitaplar aracılığıyla birbirlerine aktarmışlardı.

Aklına Gutenberg ve İbrahim Müteferrika geldi. Kitapların basılması ve insanların kitaplarla buluşması için büyük emek harcamışlardı. Büyüyüp iyi bir bilim insanı olduğunda o da **İNSANLARIN YARARINA OLACAK İCATLAR YAPACAK**, kitaplar aracılığıyla bildiklerini insanlarla paylaşacaktı.

Bir müddet sonra görevli elinde birkaç kitapla geldi.

“Ampulün icadıyla ilgili işinize yarayacak kitaplar bunlar” dedi.

Selim kitapları aldı, “Teşekkür ederim” dedi.

Selim, akşam eve geldiğinde elektriklerin gelmiş olduğunu fark etti.

Işıksız geçen karanlık bir gece her şeyi değiştirmişti.

Hemen yemeğini yedi ve kitapları incelemek için odasına geçti.

Masa lambasının altında insanların ışığa olan ihtiyacını ve ampulün icadıyla ilgili yazıları okudu. Uzun yıllar insanlar **ATEŞLE KARANLIĞI AYDINLATMIŞTI**. Daha sonra

ise mumlar ve gaz lambaları kullanılmıştı. Elektrięin ampul sayesinde ışığa dönüştürülmesiyle birlikte bütün dünyada yaşam tarzı değişmişti. Artık insanlar geceleri de çalışıyor ve geç saatlere kadar sohbet ediyorlardı. Ampullerin olmadığı zamanlarda geceleri sokağa çıkmak tehlikeliydi.

**Fakat ampulun icadıyla
dünyanın her yerinde
sokaklar aydınlatılmıştı.**

Böylece insanlar geceleri de sokaklarda gezme imknı bulmuřtu.

Selim, ampulle ilgili okuduklarının arasında hep aynı isme rastlıyordu. O isim **THOMAS EDISON**'du. Thomas Edison, insanların hayatını değiştiren ampulü icat

eden kişiydi. Ayrıca sadece ampulü değil birçok aleti de icat etmişti. Bunların arasında kamera ve gramofonun ilk prototipleri vardı. Üstelik Edison, tıpkı Selim gibi **DAHA ÇOCUK YAŞLARDA** bilime ilgi duymaya başlamıştı. Hatta evlerinin kilerinde kendine bir kimya laboratuvarı bile kurmuştu.

Selim, Edison'la ilgili okuduklarından çok etkilenmişti. Bu bilim insanını kesinlikle tanınması gerekiyordu. Bilim üzerine çok şey okumuş, dinlemişti. Kitaplar sayesinde birçok bilim insanını tanımıştı. İlk defa birisini kendisine bu kadar yakın buluyordu.

Masadan kalktı. Dolabının içinde bir kutuda sakladığı zaman yolculuğu yaptıran kum saatini çıkardı.

Geçmişe gidip Edison'la tanışacaktı.

Hatta aklına bir şey geldi. Edison'un hem çocukluğu hem gençliği hem de yaşlılık zamanına yolculuk yaparak onu yakından tanıyacaktı.

İlk önce **ÇOCUKLUK ZAMANINA** gitmeye karar verdi. Cebine gitmesi gereken tarihlerin olduğu not kâğıdını koydu. Gözlerini kapattı ve gideceği ilk tarihi sessizce fısıldadı: **"11 ŞUBAT 1857"**